

ANNE GESTHUYSENOVÁ

Georgette
píše otcí

host

ANNE GESTHUYSENOVÁ

Georgette píše otci

ANNE GESTHUYSENOVÁ

*Georgette
píše otcí*

BRNO 2016

Originally published in the German language
as “Sei mir ein Vater” by Anne Gesthuysen
Copyright © Verlag Kiepenheuer
& Witsch GmbH & Co. KG, Cologne/Germany, 2015
Cover photo © optimarc / Shutterstock.com
Translation © Petra Kultová, 2016
Czech edition © Host – vydavatelství, s. r. o., 2016
(elektronické vydání)
ISBN 978-80-7491-896-4 (formát PDF)
ISBN 978-80-7491-897-1 (Formát ePub)
ISBN 978-80-7491-898-8 (Formát MobiPocket)

Prolog

XANTEN, ŘÍJEN 1986

Kolem ní ubíhaly pole a louky, občas se objevil mlžný opar a tu a tam osamocená hlavatá vrba s větvemi vztyčenými proti nebi, jako by se bránila. Jinak žádný výrazný bod, nic, o co by se mohla zachytit pohledem. Jen rovná, do široka se táhnoucí krajina. Už dlouhou chvíli, která se jí zdála nekonečná, projížděl rachotící vlak tím fádním zeleným krajem, ale nakonec přece jen se skřípěním zabrzdil. Byla u cíle. Průvodčí zavolal: „Nádraží Xanten.“ Nemají tu ani hlavní nádraží, pomyslela si, tak malé to tu je. To už i Le Marais – výstavní pařížská čtvrť, v níž bydlela – musí být určitě větší než tato nepatrná tečka na mapě. Osud si s ní krutě zažertoval, když musela skončit právě na takové samotě. Rok před maturitou se nechala vyhodit ze školy a do krve se kvůli tomu pohádala s mámou. Sebrala pak všechny svoje úspory a bez většího plánování utekla do Karibiku, kde měl údajně být její otec. A skutečně ho tam i našla. Přivítání bylo všelijaké, jen ne radostné. Otec krátce po jejím příjezdu odjel, podle svých slov na „služební cestu“, a nechal ji samotnou. Po třech dnech se seznámila s Patrickem, čtvrtý den se do něj zamilovala a pátý

den byla přesvědčená, že s ním chce strávit zbytek života. Jenže v tu chvíli jí udělala čáru přes rozpočet matka. Jakmile ji vypátrala, objevila se před Patrickovými dveřmi a vynutila si na Lilií slib, že pakliže zůstane v Karibiku do konce léta, pojedje potom na rok studovat do zahraničí. Lilie s kompromisem souhlasila a hned si naplánovala cestu do Spojených států, nejlépe do Miami, protože to bylo podstatně blíž Karibiku než Evropa. A tak se zapsala do výměnného programu. Jenže na to, aby získala všemi tolik žádaný cíl jako Miami, si podala žádost pozdě. Když to zjistila, nepomohly jí ani slzy. Musela vzít, co zbylo: Veen poblíž Xantenu. Znělo to stejně atraktivně jako písemka z fyziky.

Rodina, která ji v Německu měla hostit, se nejspíš také rozhodla příliš pozdě, že se zapojí do výměnného programu. Přáli si nějakou Američanku ze Spojených států, a dostali jen Francouzku. Lilie si povzdechla a pomyslela si: Už za chvíli se potkají ti, co na sebe zbyli. Připadala si jako při hodině tělocviku, když už byl každý přidělený nějakému týmu, a na lavičce zůstala jen skupinka nešťastníků, které nikdo nechtěl.

Německo bylo to nejhorší, co ji mohlo potkat. Nacisti, zima a chlupaté nohy bylo všechno, co se jí při tom slově vybavilo. A taky nemelodický jazyk, který jí zněl, jako když její labrador Bull okusuje kost.

Tady v té rovinaté zemi měla Lilie začít chodit do školy spolu s Hannou, dcerou její hostitelské rodiny. O místě, kde bude trávit následující rok, neměla nejmenší představu. Ten zapadákov se jmenoval Veen, a to bylo vše, co o něm mohla říct. Věděla, jak se to píše, ale o správné výslovnosti neměla ani ponětí. Fín, či Uén, nebo jen F'in? Přesně tak jí to připadalo, *finito*, konec. Konec všeho. Nenašla ho ani na mapě.

Nedaleko Duisburgu, napsala rodina do přihlášky. Jako kdyby o Duisburgu někdo někdy slyšel.

V Duisburgu musela Lilie ještě jednou přestoupit. A teď tedy stála uprostřed dolnorýnského města Xanten, které spíš připomínalo seskupení trochu většího počtu domů.

„Všichni ven,“ rozkřikl se průvodčí. Lilie se svými dvěma velkými kufry se ztěžka vysoukala z kupé. Z vlaku vystoupila jako poslední, mezitím se nástupiště téměř vyprázdnilo. Jen na opačném konci peronu stáli tři lidé. To musejí být oni, Terhövenovi, pomyslela si. Tři postavy se daly do pohybu a rázným krokem mířily k ní. Byla krátkozraká, a proto neviděla žádné jasné obrysy, jen jakousi skvrnu s rozmazanými okraji, která se k ní houpavě přibližovala. Nad hlavami drželi ceduli, na níž bylo hůlkovými, nestejně velkými písmeny napsáno LILIE AGUTTOVÁ. Byl to kus kartonu připevněný lepicí páskou na násadu koštěte. Ceduli, na níž Lilie překvapeně hleděla, nesl vysoký muž uprostřed. Pohledem pomalu klouzala po násadě dolů, když vtom na ni někdo promluvil. „*Est-ce que tu es Lilie?*“ zeptala se jí zbytečně hlasitě nějaká holka. Lilii v tu chvíli napadlo, že to popře, ale pak přikývla. Kdo by asi tak měla být, když tu nikdo jiný nebyl? Dál však myšlenku rozvíjet nestihla, protože jí ta holka, musela to být Hanna, dala tři pusy na tvář, vpravo, vlevo, vpravo, a přitom ji pevně držela za ramena. Lilie couvla. Pusy byly opravdové. To přece dělají jen staré tety na vesnici. Bylo jí to nepříjemné, ale ze zdvořilosti si tváře neotřela. Hanna se na ni se zájmem dívala. Teprve teď se Lilie odvážila si svoji „sestru na příští rok“ bez ostychu prohlédnout. Hanna odpovídala všem klišé o Němcích: Byla plavovlasá, s nemožným postupným sestřihem. Vypadala v něm jako Andy Gibb, když ještě nosil dlouhé vlasy. Měla široký obličej, ploché tváře a velké kulaté

přátelské oči. Byla trochu oplácaná a nevkusně oblečená. Na nohou měla kožené kozačky a k tomu džíny s laclem se zúženými nohavicemi, do kterých si zastrčila světle žlutou mikinu. Tlustá látka jí kolem pasu vytvářela faldy. Aby vypadala alespoň trochu hubeněji, ovinula kolem sebe úzký černý lakovaný pásek. Výsledný efekt byl, že tato nikterak křehká dívka působila trochu jako valkýra. Jestli je tu všechno tak zoufale zaostalé jako móda, pomyslela si Lilie, tak příští rok strávím v pěkné díře.

Najednou si uvědomila, že ani Hanna z ní nemůže spustit oči a zděšeně si ji prohlíží. Vidí totéž, co já, pomyslela si Lilie. Holku, která je jejím pravým opakem. Jako negativ fotografického filmu. Stojí před ní štíhlá tmavovláška s očima obtaženými kajalovou tužkou, která má na sobě černý rolák a úzké černé šponovky, jaké byly tehdy v Paříži *in a* s nimiž barevně neladily pouze zelené ponožky v černých balerínách.

Podivnější kombinaci se agentuře organizující výměnné pobyty nejspíš vytvořit nepodařilo: městská neurotička a vesnická cuchta. Jsou si podobné asi jako Audrey Hepburn a Marilyn Monroe, pomyslela si Lilie rozmrzele. V tu chvíli jí z ramene sklouzla kabelka. Rychle po ní sáhla, aby jí nepadla na zem. Jenže kabelka se při tom otevřela a vypadla z ní krabička cigaret, zapalovač a kajalová tužka. Lilie si dřepala, aby posbírala své kuřácké potřeby, a bezmocně sledovala, jak se tužka na oči kutálí přes okraj nástupiště a padá na koleje.

Vtom se k ní sehnul otec její hostitelské rodiny, podal jí ruku a pevně ji stiskl. Lilie si všimla, že z ní ihned opadlo napětí. Hermann Terhöven jí švihem pomohl na nohy.

„Vítej v Dolním Porýní,“ řekl.

Stará čmáranice

Už tam skoro je. Ještě jeden blok a je doma. Lilie se vlekla po mokrém asfaltu a funěla pod tíhou nákupních tašek jako nějaká stařena. Musím s tím kouřením přestat, napadlo ji už po několikáté. Rue Georgette Agutt je samý výmol a po včerejší deštivé noci byla plná špinavých louží. Lilie už se je ani nepokoušela obcházet. Baleríny měla dávno promočené a nohy mokré. V červnu, když byl asfalt rozehřátý od slunce, bylo po ránu ve městě dusno. Ze země a z kanálů stoupala pára a ostrý zápach vítal brzké ranní chodce. K nim patřila proti své vůli i Lilie, která také musela brzy ráno ven. Její kříženec teriéra jménem Intox spustil přesně v šest třicet tiché vytí a zezačátku přátelsky a později neodbytně až výhrůžně do ní strkal mokrým čumákem, dokud ji nevytáhl z postele, aby ho šla vyvenčit. Teď bylo odpoledne a pes na své druhé procházce poskakoval jako míček sem a tam mezi kalužemi a pokoušel se chytit do huby těch několik kapek vody, které přitom vyšplíchlly. Děti a psi jsou si tolik podobní, konstatovala zase jednou Lilie a zatoužila po tom, aby měla alespoň zlomek jeho energie. Intox byl

nalezenec stejně jako všechna její zvířata. Už jako malá holka nosila domů nemocné vrabce a láskyplně se o ně starala. Všem ptáčkům bez výjimky však polotučné mléko nedělalo dobře, a tak se veškerá její dobře míněná péče bohužel minula účinkem. S většími zvířaty, jako byli psi a kočky, měla více štěstí. Intox byl zatím posledním a nejlepším příkladem. Když ho jednou ráno našla polomrtvého na chodníku před svými dveřmi, bylo mu asi šest měsíců. Opatrně tu hromádku neštěstí položila na měkký polštář, dala ho do staré bedny od vína a odvezla k veterináři. Tam se dozvěděla, že Intoxe zřejmě někdo nejdřív přiotrávil a pak ho vyhodil na ulici. Zázrak, že to vůbec přežil. Každou hodinu mu pipetou kapala do tlamy léky. Po dvou týdnech věděla, že přežije, po třech týdnech jí bylo jasné, že už se toho malého lumpa nezavíjí, a o další týden později mu dala jméno Intox. To se odehrálo před sedmi lety, ale Intox se pořád choval jako štěně. Okusoval elektrické kabely, trhal polštáře a udržoval její malý byt v neustálém chaosu.

Zbývalo posledních pár metrů. Intox očichával potrhaný volební plakát. „Klidně ho počurej,“ povzbuzovala ho Lilie, „mně to nevádí.“ Na fotce byl Nikolas Sarkozy, který o šest týdnů dříve porazil v prezidentských volbách Ségolène Royalovou. Lilii to rozčililo. Hlasovala pro stoupenkyni levice Ségo, stejně jako celá její rodina a všichni přátelé. Dalších pět let konzervativní vlády zemi rozdělí, tím si byla jistá.

Došla k číslu 18, natukala kód 5435A, ozval se bzučák a Lilie mohla vstoupit dovnitř. Chvilku přemýšlela, jestli má ta čtyři patra vyjít po schodech, ale rozhodla se pro výtah. Intox už navíc dávno utíkal napřed. V posledních letech se čas od času nutila vyjít to množství schodů, aby měla alespoň trochu pohybu. Hodně kouřila a nikdy nepatřila mezi sportovní

naděnce. V zásadě však nikdy nemusela cvičit, přinejmenším ne proto, aby si udržela pěknou postavu. Byla už od přírody křehká a hubená a se sto sedmdesáti centimetry i docela vysoká. Na druhou stranu si musela přiznat, že po porodu už tak dobře nevypadala. Břícho jí zůstalo trochu vytahané a na bocích se tvrdošijně držely špeky. No a co? myslela si. Kluk je zdravý a silný, a to je ze všeho nejdůležitější.

Konečně přijel starý výtah, dveře se s cukáním otevřely a Lilie stiskla čtyřku. Tento výtah nebyl pro klaustrofobiky, a když v něm stáli dva lidé, bylo v něm už dost těsno. Zatímco se výtah kolébal vzhůru do čtvrtého patra, vrzalo to v něm a skřípalo. Když nahoře s trhnutím zastavil, musela se opřít o stěnu, aby neztratila rovnováhu. Chvilí se snažila najít v kabelce klíč, když vtom se zarazila. Jindy by na ni Intox už dávno čekal. Že by se zdržel u sousedky ve druhém patře? „Intoxi!“ zavolala dolů na schodiště. Žádná odpověď, žádné štěkání, vytí ani cupitání pacek po starých dřevěných schodech. S klíčem v ruce přistoupila ke dveřím svého bytu. Až teď si všimla, že jsou jen přivřené. Vlasy na zátylku se jí zježily. Možná přijela máma o něco dřív, než jsem si myslela, a otevřela Intoxovi dveře, zkoušela sama sebe uklidnit. Marguerite žila v malé vesnici asi sto kilometrů severně od Paříže. Předčasně odešla do důchodu a už si nemohla dovolit platit vysoký nájem ve městě. Jenže všechny její kamarádky zůstaly v metropoli, a tak si s nimi alespoň jednou týdně domluvila nějakou tu návštěvu kina nebo restaurace a přijela. Přijížděla vždycky před polednem, aby se vyhnula odpolední dopravní špičce. Pak si pokaždé u dcery na gauči přesně hodinku zdrímala, aby byla na večer s kamarádkami řádně připravená. Ani mi nedala vědět, napadlo Lilii a hned se v duchu začala na mámu zlobit. „Mami!“ zavolala. „Mami,

už jsem doma. Nemůžeš jen tak vpochodovat do mého bytu. Aspoň mi předem zavolej, až příště přijedeš tak brzy!“

Když se pořád nic neozývalo, opět zneklidněla. Zadržela dech. V jejím bytě někdo byl, víc to cítila, než slyšela, a pomalu se jí začala zmocňovat panika. Opatrně otevřela dveře, vešla do před síně a vyhnula se přitom vrzajícím prknům pod kobercem. Srdce se jí rozbušilo a v uších jí šuměla krev. Její syn Pierre, který by se jí schoval a pak na ni chtěl vybafnout, to být nemohl. Touto dobou býval ještě ve škole a matka by se už dávno ozvala.

„Kdo je tu?“ zakřičela tak nahlas, jak jen dovedla, a vpadla do obývacího pokoje. „Intoxi,“ vyjekla, když uviděla psa nehybně ležet v koutě. V tu chvíli ji někdo udeřil do hlavy. Před očima se jí roztančily hvězdičky. Pak ucítila další ránu do čela a upadla na zem. Ve spáncích jí bušilo. Zdvihla ruce před obličej. Zdálo se jí, že někdo zakopl o její nohy. Ozval se zvuk, jako by se trhal karton. Pak se kolem ní rozprostřela tma.

Když zase přišla k sobě, něco studeného jí stékalo po čele, kolem nosu a úst. Ne, to není krev, pomyslela si, když tu tekutinu ochutnala. Je to jen voda. Chtěla otevřít oči, ale jako blesk jí projela ostrá bolest, která se šířila z pravého spánku do zbytku těla. „Ach jo, to vypadá ošklivě,“ mumlala madame Brabantová, Liliina sousedka, která jí právě otírala obličej mokrým hadříkem, „bojím se, že to bude na šití. Slyšíte mě? Mademoiselle Aguttová, jste vzhůru? Mám zavolat doktora? Někdo tady udělal pěknou spoušť, a to všechno kvůli té staré čmáranici.“ Lilie krátce přikývla, aby dala madame Brabantové najevo, že ji vnímá. A pak znovu omdlela.

Další, co uslyšela, byl nářek její matky. Marguerite mezitím zřejmě dorazila. V náručí držela Intoxe. Měl zavřeně

oči, z tlamy mu kapala rudá pěna a hlava mu bezvládně visela na stranu.

Sotva Lilie ten výjev uviděla, její malátnost byla ta tam. „Mami, co se stalo? Co je Intoxovi?“

„Kopli do něj,“ řekla Marguerite plačtivě a pohladila bezvládné tělíčko. „Ti lumpové našeho Intoxe nakopli a pak s ním mrštili o zeď.“

Lilie se pomalu zvedla, zatímco její matka bez ustání mluvila dál: „Madame Brabantová mi zavolala na mobil. Byla jsem už na předměstí. A když jsem sem o něco později dojela, našla jsem Intoxe na chodbě. Ležel ve svých zvracích, chudáček. Hned jsem s ním běžela vedle k veterináři. Mezitím se paní Brabantová postarala o tebe. Monsieur Marignol byl tak laskav, že mě vzal bez čekání a hned dal psovi prášek. Bylo to hrozné, Lilie. Nejdřív mu zmáčkl krk a pak mu podržel čumák, aby prášek spolkl. Aspoň že už ho nic nebolí a vyspí se z toho.“ Marguerite zabořila nos do střapaté srsti nečistokrevného teriéra a pomazlila se s ním. „Ty moje třeštirdlo, až ty lumpy chytíme, dáme jim co proto. Brzy se z toho vyspíš.“ Když to říkala, co nejvíc protáhla poslední š, jako by uklidňovala dítě.

„Maman, zavolala jsi doktora i pro mě?“

„A proč, dítě, to je ti tak špatně?“

Lilie nechtěla věřit svým uším.

„Počkej, zamyslím se nad tím. Přepadli mě, někdo se vloupal do mého bytu, praštil mě do hlavy, mám ránu na čele a bolí mě hlava. Abych to shrnula, už jsem zažila i lepší dny.“

„Proč jsi tak jízlivá?“ zeptala se Marguerite trochu ublíženě. „Co jsem zase udělala špatně? Postarala jsem se o tvého polo-mrtvého psa a trochu jsem poklidila, zatímco jsi odpočívala

na gauči. Navíc se po tobě pořád někdo ptal. A ke všemu tu byl pěkný binec. Aguttův obraz to taky pěkně schytral. Ale stejně nebyl nijak zvlášť pěkný.“

Lilii bolela hlava. Nechtěla se s matkou hádat. Nemyslela to zle, jenže máma vždycky pečovala spíš o druhé než o ni. Byla totiž pevně přesvědčená, že Lilie si v životě poradí sama. Asi tak od té doby, kdy bylo její dceři pět. Lilie si vzdychla. Snažila se trochu vzpamatovat. Někdo se k ní vloupal. Má smysl volat policii? Rychle ten nápad pustila z hlavy. V Paříži jsou vloupačky na denním pořádku. A že toho byla za svůj dosavadní, téměř čtyřicet let trvající život ušetřena, hraničí se zázrakem. Její kamarádka Muriel zažívala jeden čas vloupání málem každý týden. O rodinné šperky přišla už dávno. Televizi připevnila na řetěz a do předsíně položila desetieurovou bankovku se vzkazem: „Dál nehledejte. To je všechno, co mám.“

Téměř vždycky za tím byli nějací podomní zlodějíčkové a Lilie si říkala, že to tak bude i v jejím případě. Rozhlédla se po bytě. Televize stála na svém místě. Vzpomněla si, že notebook měla u sebe, protože než šla na nákup, zapomněla tu těžkou věc vytáhnout z kabelky.

„Maman, leží moje kabelka na chodbě, nebo ji ukradli?“ zeptala se úzkostlivě, protože na nový notebook neměla peníze. Navíc v něm měla uložené všechny fotografie a oblíbené filmy. Ulevilo se jí, když uslyšela mrzuté: „Jo, leží přesně tam, kdes ji nechala.“

Tam, kde tě přepadli, by bylo přesnější, řekla si v duchu Lilie. Místo toho se nahlas zeptala: „A chybí něco?“

„Tvůj notebook je zřejmě nezajímavý, šli skutečně jen po tom obraze, jak tvrdila madame Brabantová. Ale co si jen s tím bezcenným krámem chtěli počít?“ divila se Marguerite,

kteřá t  teorii moc nevěřila. „Madame Brabantov pr ty zloděje slyřela na chodbě. N jak ťena nadávala muťi, ťe tu ten pitom obraz nechal leťet.“ Marguerite zavřt la hlavou: „N kter lid  jsou zvlstn!“

Obraz byl celkem rozm rn. Moťn ji někdo prařtil rmem. To by vysvětlovalo tu ránu na čele, přemítala Lilie. Jeřt  pořád si na ni tiskla studen obklad, i kdyť uť to nekrvácelo.

„Maman, leť ten obraz na chodbě?“

„Ano,“ řekla matka a omluvnm tónem doplnila, „je naruřen. Zatím jsem ho nestihla nikam uklidit. Nejlepší bude, kdyť ho pak odnese me k popelnicm.“

„Hm,“ odpověděla Lilie. Zloději na ten obraz asi narazili, kdyť hledali řperky schovan  v komoře. A kdyť veřla do bytu, udeřili ji rámem do čela. A plátno nejspř poničila ona, kdyť zvedla ruce, aby si chránila hlavu. Ale ťe by ti zloději chtěli ukrást jen obraz, jak tvrdila madame Brabantov, to si ani ve snu nedokázala představit.

„Je tu jeřt  madame Brabantov?“

„Ne, právě odeřla, m v troub  kol . Proč?“

„Chtěla jsem j poděkovat za je péči. A kromě toho jsem se chtěla zeptat, jestli se ti zloději skute n  bavili o tom obrazy tak, jak tvrdila. Je to dost zvlstn, ne?“

Na druhou stranu, napadlo Lili, obraz je jedin cennoř, kteří se odtud d odnést. Třeba jim v byt  mezi ostatním harampádím připadal nejzajmav jř. Ale v podstatě je to jedno, protoťe z toho vyvzla jen s mrnm lekiem. No jo, vťdyt zleť na úhlu pohledu, pomyslela si a opatrně si osahvala ránu na spánku, kdyť vtom začal v předsíni zvonit je mobil. Slyřela, ťe ho máma zvedla a dala se s někým vesele do řeči.

„To je Hanna,“ zavolala na Lili.

„Řekni jí prosím, že zavolám později. Teď nemůžu,“ odpověděla Lilie a odešla do spoře osvětlené koupelny, aby si potřela ránu dezinfekcí, kterou tam měla vždy po ruce pro svého syna. Aguttovi dneska utržili dvě rány, konstatovala, když sčítala škody.

„Maman, mohla bys prosím vyzvednout Pierra ze školy? Půjdu k doktorovi a nechám si tu ránu zašít.“

Otec na přání

Lilie cítila zvláštní tlak na hrudi. Byla to špatná předtucha. Zavolala jí kamarádka Hanna a prosila ji, aby co nejrychleji přijela. Hermann, otec rodiny, která ji kdysi hostila během pobytu v Německu, byl nemocný. Už tři roky bojoval s rakovinou, ale teď se jeho stav zase zhoršil. Hanna byla v telefonu hodně rozrušená. „Moc to neodkládej,“ naléhala na ni, „je to vážné.“ Lilie poprosila matku, aby zůstala v Paříži s Pierrem, a nasedla na nejbližší vlak. I když jí nezbývalo moc peněz, koupila si drahou jízdenku na mezinárodní rychlovlak Thalys.

A teď už v něm seděla. V Duisburgu z Thalysu vystoupila a přesedla na regionální dráhu. Podvozek rachotil jako šicí stroj. Ratata, ratata, ratata, hučelo Lilii v hlavě, až z toho upadla do stavu podobného hypnóze. Rachocení vlaku jí prozrazovalo, že už brzy bude na místě. Koleje na posledním úseku cesty mezi Duisburgem a Xantenem pamatovaly hodně. Kolejnice byly o něco kratší, než jak je to u moderních tratí, a proto dělal vlak při jejich přejíždění takový rámus. Lilie cítila, jak se jí kromě obav o Hermanna zmocňuje ještě stará

známá nervozita. Kdykoliv přijížděla do Německa, přepadalo ji rozrušení, i když do této země pravidelně jezdila už přes dvacet let. Sem, do německé pampy, jak tomu kraji s láskou říkala. Poprvé jí ta cesta připadala jako trest. Tehdy byla její matka unavená z rebelující pubertačky, která nechtěla jít k maturitě. Lilie se usmála. Nejspíš udělá totéž, až se její syn někdy v budoucnu dostane do fáze vzdoru. Když to tak zpětně hodnotí, nebylo rozhodnutí její matky tak špatné. Z cizích lidí, ke kterým ji poslala, se za tu dobu stala její německá rodina. Skutečná rodina, kterou ve Francii nikdy nepoznala. Máma, táta, prarodiče, tety a pratety, kteří ji přijali neuvěřitelně srdečně. Nejprve se na místní obyvatele dívala povýšeně a s pohrdáním jako na provinční vesnické balíky. Brzy však tento dojem vystřídala důvěra a pocit bezpečí. Na Hermanna, otce rodiny, u níž bydlela, nedělala její nonšalance Pařížanky žádný dojem. Beztak tím jen chtěla zakrýt svou nejistotu. Hermann ji přijal se všemi jejími neurózami a komplexy a staral se o ni tak, jak to Lilie u svého biologického otce nikdy nezažila.

Jednoho dne sebrala všechnu svou odvalu, aby Hermana o něco požádala. Ano, pomyslela si Lilie, v zásadě to připomínalo žádost o ruku. Jen si u toho neklekla a nenabídla mu prstýnek. Rozhodně však byla stejně nervózní a rozpačitá. Rudá jako rak přišla za Hermannem zahloubaným do nedělních novin.

„Mám otázku, prosím,“ vyhrkla zbytečně nahlas, až sebou Hermann leknutím trhl.

„Cože?“ zeptal se a zvedl oči od novin. Lilie cítila, že když už ho jednou vyrušila, musí s pravdou ven. Několikrát si odkáslala ze strachu, aby jí hlas nevypověděl službu, a pak ze sebe vykotala:

„Můžu tě volat tátu?“ Hermann na ni při těch slovech vytřeštil oči, až se Lilie bála, že mu vypadnou z důlků. Pak je zase zavřel. To dělal vždy, když se pokoušel soustředit. Vyšpulil rty, jako když kouřil doutník, nasál do plic vzduch, upřel oči na hodiny a odměřeně se zeptal:

„A musí to být teď? Od sedmi večer je to levnější.“

„Prosím?“ zeptala se Lilie překvapeně. Na to jí Hermann velmi pomalu a zřetelně odpověděl:

„Jestli chceš telefonovat svému otci na Antily, počkej prosím ještě pár hodin. Večerní hovory jsou levnější.“

Lilie chtěla ten omyl vysvětlit, ale místo toho ze sebe jen vyrazila: „Non. Ne. Zítří.“ A utekla do svého pokoje. Tam zůstala po zbytek dne s hlavou zabořenou do polštáře. Další den ráno se však rozhodla, že se tak snadno nevzdá. Zapátala ve slovníku a zkusila to ještě jednou.

„Buď můj otec. Chci tě za tátu.“ Tuto větu si zkoušela celé hodiny před zrcadlem. Když ji před ním konečně vyslovila, byla radostí bez sebe už jen kvůli tomu, že ji ze sebe zvládla vysoukat více méně bez chyby. A místo oslavné salvy z děla začaly v tu chvíli staré pendlovky odbíjet celou. Vtom sáhl Hermann automaticky po vypínači. Zrovna totiž začínaly zprávy. Pak se na ni přece jen usmál. „Že tys něco pila?“

„Ne, ne,“ začala mu Lilie vysvětlovat, ale Hermann ji přerušil.

„To byl jen vtip. Moc dobře jsem ti rozuměl.“ Pak vstal, dal jí pusku na čelo a znovu se posadil před televizi. Lilie si nebyla ani trochu jistá, jestli jí skutečně rozuměl. Rozhodla se však, že jeho reakce znamená souhlas, a spokojila se s tím. Nikdy předtím si neuvědomila, jak moc si ve skutečnosti přeje opravdového tátu. Takového, který by tu byl pro ni, bylo by na něj spolehnutí a neproplouval by životem jako dobrodruh,

jenž jen tak mimochodem ještě stihl založit několik rodin. Zkrátka jako Yves, její biologický otec. Lilie měla kromě dvou vlastních sourozenců ještě asi pět nevlastních. Kolik je jich celkem, radši ani vědět nechtěla.

Lilie se znovu zaposlouchala do rachocení vlaku. Podívala se z okna a poznala hlavaté vrby u meandru Starého Rýna kolem ostrova Bislich. Za několik minut bude u cíle. Zavřela počítač a založila si rozečtenou knihu. Pak vzala dopis, který ležel před ní na stolku, opatrně ho zasunula zpátky do obálky a přitiskla si ho na prsa. Byl to velmi dojemný dopis jednoho děvčátka. Našla ho v rámu starého obrazu, kterým ji někdo udeřil do hlavy. Čirá náhoda. Obraz jim jen překážel, chtěla ho proto vyhodit, jak jí navrhovala máma. Nebo alespoň jeho neuvěřitelně ošklivý rám. Ale protože by se s ním nevešla do výtahu, vytáhla z rámu plátno a vtom jí spadl do klína kus papíru. Byl to dopis dívky jménem Georgette adresovaný jejímu zemřelému otci Georgovi, autorovi obrazu, který si chtěli odnést zloději. A i když Lilie považovala teorii madame Brabantové za absurdní, přesto poslechla svou intuici, plátno nakonec srolovala, zabalila do další látky a přibalila do svého zavazadla na cestu do Dolního Porýní.

Obraz pro ni najednou získal určitou symbolickou hodnotu. Stal se z něj spojovací článek mezi ní a dívkou jménem Georgette. Ta, alespoň podle toho, co stálo v dopise, také toužila po otci. Stejně jako Lilie v jejím věku. A Lilie se musela ptát, co je snesitelnější: mít nepřítomného, nebo mrtvého otce? Tato otázka byla stejně cynická jako zapeklitá, protože smrt by svému otci pochopitelně nepřála. Na druhou stranu byla kvůli Yvesovi neustále rozčarovaná. Jako dítě se na jeho občasné návštěvy ohromně těšila. Yves vzal vždyc-ky celou rodinu do drahé restaurace, ale většinou už druhý

den vyprovokoval nějakou hádku, aby měl důvod zase odejít. Lilie z toho byla vždycky nešťastná. Pokaždé se ptala, jestli za jeho odjezd může ona, zlobila se, ale zároveň se jí ještě víc stýskalo.

Zato dívka z dopisu znala jen stesk.

Přátelé na život a na smrt

BONNIÈRES-SUR-SEINE, 17. KVĚTEN 1875

*Tatínku,
chybíš mi. Dnes mám osmé narozeniny a moc bych si
přála, abys mohl být se mnou.*

*Maminka mi vysvětlila, že už jsi mrtvý. Kde ale
jsi, když jsi mrtvý? Dáváš na mě pozor? Někdy, když
se bojím, představuju si, že ano. A pak cítím, jak mě
z nebe objímáš. Chci, abys byl na mě pyšný. Vidiš, jak
pilně cvičím? Až budu velká, bude ze mě malířka, to
Ti slibuju.*

Tvá Georgette

Dívka dopis pečlivě složila. Pak vylezla na dřevěnou komodu, aby dosáhla na obraz. Trochu nadzvedla těžký rám tak, aby háček vyklouzl z hřebíku, a opatrně ho postavila na komodu. Nebylo to poprvé, co obraz sundávala a zase ho věšela, proto už věděla, jak na to.

Na obraze byla žena na koni jedoucí přes mýtinu ozářenou sluncem. Seděla v dámském sedle a sukňě jí vlála doleva. Jela středem obrazu, ale notný kus cesty vzdálená od pozorovatele.

Skrze stromy pronikalo světlo a Georgette znovu napadlo, kam ta plavovláska asi jede. Jestli třeba míří k někomu na návštěvu. Muselo být právě poledne. Jasně paprsky slunce dopadaly přímo na jezdkyňi. Georgette zamyšleně pozorovala obraz, který namaloval její otec. Moc se jí líbil. Otec se jmenoval Georges, dostala jméno po něm. Přišla na svět, aby byla pokračováním jeho života, tak jí to vysvětlila máma.

Vtom na ni zavolala teta Adèle a Georgette se lekla.

„Georgette, pojd' dolů, dáme si koláč.“

„Ano, tetičko, už jdu,“ zavolala Georgette, odložila dopis a pospíchala ke schodům.

U tety v Bonnières-sur-Seine byla mnohem raději než u matky v Paříži. Teta byla bezdětná, a tak měla Georgette dokonce svůj vlastní pokoj. Navíc si ve vesnici našla kamarády, s nimiž si mohla hrát, i když někteří byli o několik let starší než ona. Třeba taková Bernadette ji navštěvovala téměř každé odpoledne, když věděla, že tam Georgette je. V létě směly zůstat venku celý den. Georgette ráda chodila kolem poledne k Seině, rozložila si tam deku a udělala si piknik. Na venkově se jí vlastně líbilo úplně všechno, bylo to tu hezčí než v Paříži. Z oken měla výhled na řeku, zatímco v Paříži neviděla nic jiného než další domy. Tady měla zahradu přímo přede dveřmi, zato v Paříži musela až do Bouloňského lesíka. Ale ze všeho nejdůležitější bylo, že tady našla obraz, který namaloval táta.

V obývacím pokoji už byl pro ni připravený domácí jablčný koláč a sklenice mléka.

„Malovala sis v pokoji?“ zeptala se teta a pohladila ji po hlavě.

„Hm,“ řekla Georgette, posadila se a vzala si pořádný kus koláče. Snažila se u toho vypadat spokojeně. Nechtěla totiž,

aby se teta trápila, kdyby poznala, jak je dnes ve skutečnosti smutná. Teta položila na velký jídelní stůl věnec s osmi svíčkami. Aby na ně Georgette dosáhla, musela si kleknout na židli. Sfoukla svíčky a teta zatleskala. Georgette se zadívala na obrázek nad krbem, který namalovala teprve loni. Byla na něm Seina protékající kolem dveří domu a ostrůvek, který širokou řeku rozděloval. Georgette starší o jeden rok už nebyla s obrazem spokojená. Rozhodla se, že namaluje nový a hezčí a hned to také tetě pověděla.

„Moje maličká, ty jsi úplně celá po tátovi. Ten s sebou taky všude nosil blok a kreslil si do něj. Potom byl často v lese a maloval přírodu. Jsem si jistá, že se na tebe dívá a má radost.“ Adèle vzdychla. Pak se podívala na Georgette a v očích se jí zablýsklo: „Tak a teď si budeš muset ještě chvíli počkat. Dárek k narozeninám totiž dostaneš až večer.“

Georgette si už zvykla na to, že když se teta zmínila o jejím otci, vždycky se pak snažila ji nějak rozveselit. Ale ve skutečnosti to nebylo nutné. Georgette byla ráda, když jí o něm teta vyprávěla a vzpomínala na historky ze svého dětství a hlavně když ji ujišťovala, že je na dobré cestě být jako táta. Obešla stůl, dala tetě pusu na tvář a rozběhla se ke dveřím, protože venku zahlédla chlapce od sousedů. „Děkuju za koláč, tetičko,“ zavolala na ni přes rameno, „jdu k Marcelovi.“

Marcel byl syn poštovního doručovatele z Bonnières. Byl o několik let starší než Georgette a ona ho obdivovala. Tichý a soustředěný Marcel jí připadal velmi chytrý. Kdykoli ho Georgette viděla, vždycky si četl. Byly dny, kdy jen tak seděli vedle sebe a sotva prohodili slovo. Georgette se totiž nikdy neodvážila Marcela vyrušovat, když k tomu neměla důvod. I dnes to vypadalo, že je ponořený do četby, ale protože byl výjimečný den, Georgette si ho dovolila vyrušit.

„Dobrý den, Marceli. Dneska mám narozeniny, nechtěl by sis dát se mnou kousek koláče?“

Chlapec se na ni usmál. „Všechno nejlepší, Gette. Počkej chvilku.“ Zvedl se a poodešel pár kroků do zahrady. Tam utrhl květ magnolie a ozdobil jím Georgette drdol, který jí ráno vyčesala teta. Georgette znala Marcela doslova odnepaměti. Viděli se spolu vždycky, když navštívila tetu Adèle, protože bydlel se svým otcem v domku vzadu v zahradě.

Georgette měla v Paříži soukromého učitele. Ale až na kreslení jí učení moc nebavilo. To však neplatilo, když jí něco vyprávěl Marcel. Jednou jí dlouze líčil, co všechno napsal Homér, až se Georgette zdálo, že trojskou válku zažil na vlastní kůži. Marcel ji svým vyprávěním dokázal vtáhnout do děje. Ona pak vždycky ještě dlouho do noci nemohla usnout a představovala si, co by udělal, kdyby byla krásná Helena nebo Cassandra. Hltala každou Marcelovu větu a dávala si záležet, aby nic nezapomněla, protože se mohlo stát, že až se příště uvidí, Marcel naváže tam, kde minule přestal. Ještě jednou mu zopakovala pozvání na koláč.

„Na to bohužel nemám čas,“ řekl Marcel omluvně. „Víš, musím se dneska ještě hodně učit. Brzo půjdu na lyceum, aby ze mě byl slavný právník.“ Možná že jednou bude dělat i soudce, napadlo Georgette. Ve vesnici ho totiž poslouchali všichni kluci, i ti nejdřežší. Jednou se s Bernadette dívaly, jak Marcel dokonce urovnal jakousi hádku, aniž by musel hnout prstem. Stačilo, aby klidným hlasem řekl: „Přestaňte!“ A bylo po všem.

„Určitě z tebe bude právník,“ ujistila Georgette kamaráda. „Co se teď učíš?“

„Filozofii. Čtu si *Perské listy* od Montesquieuho.“

„Aha,“ řekla Georgette, které to jméno nic neříkalo, ale nedala na sobě nic znát. „Víš, já taky píšu – dopisy tátovi,

ale on si je nepřechte, protože je mrtvý.“ Marcel se na ni soucitně podíval, což ji povzbudilo, aby mluvila dál. „Jaké to je mít tátu?“

„Hezké,“ řekl Marcel po krátké odmlce. „Táta mě často bere s sebou na ryby. Hodně mu záleží na tom, abych měl ve škole dobré známky, a vždycky mi říká, co je správné a co je špatné.“ Marcel svažtil čelo. „Myslím, že mi ukazuje směr, kudy mám v životě jít,“ dodal a podíval se na Georgette, která v tu chvíli zatoužila po tom, aby ji vzal táta za ruku a s plátnem a stojanem v podpaží spolu odešli do lesa malovat.

„A ty bys mi nemohl ukazovat směr? Marceli, prosím, mám dneska narozeniny, chtěla bych jako dárek, abys mi řekl, kudy mám v životě jít.“

Marcel ji vzal za ruku a dlouze se jí zadíval do očí. „Otce ti nenahradím, ale můžu ti darovat přátelství.“ Pak vstal, vzal si knihu a omluvným tónem řekl: „Teď už se ale opravdu musím učit.“ A odešel. Georgette se dívala za ním a pak se také vydala domů, vyšla po schodech do svého pokoje a znovu rozložila dopis pro otce. Pod oknem stál malý sekretář a před ním dřevěná lavice, která pro ni byla pořád příliš vysoká. Když se na ni posadila, mohla klidně klátit nohama ve vzduchu. Vzala si pero, namočila ho v kalamári a dala se do psaní. Pověděla tátovi o narozeninovém koláči a o Marcelovi. Dopis zakončila slovy: „Víš, tati, Marcel nemůže být můj táta, ale může mi ukázat, kudy mám jít, a proto si ho jednou vezmu.“

Pak dopis složila a přešla k obrazu, který před několika hodinami sundala ze zdi. Vsunula dopis za rám a obraz opatrně pověsila zpátky na původní místo.

Pevné pouto

Tento obraz musel pro to děvče očividně hodně znamenat, pomyslela si Lilie a zastyděla se, že ho nechala celé ty roky trouchnivět v komoře. Přesto neviděla souvislost mezi symbolickou hodnotou, kterou mu přikládala malá Georgette, a tím, proč se do jejího bytu vloupali zloději. Ta dívka z dopisu byla nejspíš Georgette Aguttová, její vzdálená příbuzná, jak se Lilie domnívala. Ale v jakém příbuzenském vztahu spolu byly, to přesně nevěděla. Netušila ani, jak se do jejího bytu dostal obraz Georgettina otce. Napadlo ji, jestli kromě ní a jejích sourozenců neexistují ještě nějakí Georgettini potomci, kteří by chtěli obraz znovu získat. Ale ti by si pro něj přece neposlali zloděje. To je ale podivná náhoda, napadlo Lilii, že na dopis mrtvému otci narazila zrovna ve chvíli, kdy umíral muž, kterého si vybrala za svého náhradního tátu.

Lilie pozorovala krajinu ubíhající za oknem. Po pravici měla rameno Starého Rýna, na němž tenkrát v zimě roku 1986 bruslila. Ze sítky na zavazadla vytáhla cestovní tašku a připravila se k odchodu. Moc toho s sebou neměla. Odjela jen na víkend. Hanna zněla v telefonu dost zoufale. Všichni

věřili tomu, že operace, jež proběhla před třemi lety, spolu s chemoterapií rakovinu jednou provždy zažehnají. Jenže nemoc se vrátila, a i když to Hanna ani Lilie nevyslovily nahlas, bylo jim jasné, že tentokrát se z toho Hermann nedostane.

Stejně jako si Lilie vybrala Hermanna za svého otce, tak se i mezi ní a Hannou za tu dobu vytvořilo sesterské pouto. Měly se upřímně rády a zároveň spolu soupeřily. Jejich vztah se dal přirovnat k pevné gumičce. Ať se jakkoliv natáhne, nikdy nepraskne. V těžkých časech bylo jejich pouto nejpevnější. A taková chvíle právě nastala.

Železná kola zaskřípala na kolejnicích, vlak sebou trhl a pak se zastavil. Nádraží v Xantenu. Lilie se najednou cítila přesně jako v roce 1986, kdy tady poprvé vystoupila z vlaku. Viděla sama sebe, jak znovu odchází z kupé, a na chvíli si připadala úplně stejně smutně, zmateně a osaměle jako kdysi. Krajina posetá zdánlivě nekonečnými poli a vrbami, která se jí dnes zdála tak uklidňující, se jí tehdy ošklivila. Ze všeho nejvíc ji trápila zima, na kterou si musela zvyknout po návratu z francouzských Antil, kde se až za hrob zamilovala do Patricka. Byla to její asi nejšťastnější láska. Přinejmenším doposud. Ale člověk to nikdy nemá vzdávat, povzbuzovala sama sebe, ještě mi není ani čtyřicet, všechno mám před sebou, ten pravý se určitě najde. Ženatý hudebník žijící už roky na Jamajce – údajně proto, aby se tam mohl inspirovat rastafari a reggae, přitom dosud nenapsal jedinou obstojnou skladbu – ji před třemi lety opustil. Možná proto, že mu dávala dobré rady. Mezi horké kandidáty na „toho pravého“ rozhodně nepatřil. Tím si byla jistá. Celé týdny pak proležela v depresích v posteli. Denně vykouřila dvě krabičky těžkých gauloisek a vynaložila veškerou energii na to, aby syn pokud možno nepoznal, jak jí je.

Lilie už zdálky uviděla Hannu stojící na nástupišti. Na sobě měla místo volných riflí s laclem obnošené levisky pět set jedničky a k tomu boty na klínu, které přinejmenším v Paříži už zase vyšly z módy. Díky nim byla Hanna o dost vyšší, ale její chůzi na eleganci nijak nepřidávaly. Lilie byla ráda, že si vzala conversky, aby ve zdraví přežila dolnorýnské ulice dlážděné kočičími hlavami.

„To je dobře, že jsi přijela. Hermann už se na tebe těší,“ pozdravila ji Hanna srdečně a letmo ji políbila na obě tváře. Pak se však zarazila, když uviděla Liliin potlučený obličej.

„No nazdar, co se ti stalo? Neříkej, že jsi zas potkala nějakého rastafariána,“ vyhrkla rozčileně a spustila už poněkoli káté svou obvyklou přednášku na téma: Jeremy se k tobě nehodí. Ale Lilie jí rychle skočila do řeči a stručně popsala, jak ji přepadli.

„Kdy se ti to stalo?“ zeptala se Hanna vyděšeně.

„Krátce před tím, než jsi mi zavolala, ale nic jsem ti neřekla, protože mi bylo jasné, že máš svých starostí dost.“

Lilii uklidnilo, že kamarádka teď vypadá o dost smířněji, než když jí před dvěma dny volala. Kdy a jak jí Hanna poví o Hermannovi, to Lilie hodlala nechat čistě na ní. Dobře svoji kamarádku znala a věděla, že ke sdělování takových informací potřebuje, aby se všichni chovali pokud možno normálně a klidně. A tak Lilie začala se svým obvyklým uvítacím rituálem. Obě si vzájemně připomínaly chvíle vtipných nedorozumění, jako by si ukazovaly puchýře na nohách po dlouhé společné cestě.

„Pojď, dáme si kafe a ty mi budeš vyprávět, jak to přesně s tím přepadením bylo. Umývárna v hotelu Van Bebbler už na tebe čeká,“ škádlila ji Hanna, aby jí připomněla jejich první setkání.

Lilie nikdy nezapomene na to, jak šla tenkrát po svém příjezdu na první společné setkání do hotelu Van Bebbler. Bílé ubrusy a broskvově oranžové potahy na sedačkách ji rozčilovaly. Připadala si jako v pokoji pro služebnictvo ve Versailles. Kolem oken visely v obloucích nařasené brokátové vyšívané těžké závěsy a zabraňovaly slunečním paprskům, aby místnost prozářily. Ze všeho nejhorší výzdobu měly stěny. Byly přímo poseté jelením a srnčím parožím včetně celých lebek přibitých na černých kulatinách. Rodina se posadila a Hermann pro všechny objednal, aniž by se zeptal, na co má Lilie chuť. Za hrobového mlčení uběhlo několik minut, než přišla číšnice a přinesla čtyři konvičky s kávou, pro každého jednu. Lilii překvapilo množství nápoje. V Paříži by se káva vešla do dvou náprstků. Tady by jedna porce naplnila celou sklenici. Ale skutečný rozdíl poznala až ve chvíli, kdy si kávu lačně nalila. V porcelánovém šálku se namísto očekávané husté černé tekutiny objevila řídká hnědá tekutina, skrz kterou bylo vidět až na dno šálku. Lilii se udělalo špatně. Polkla a s hrůzou v očích sledovala, jak se ke stolu blíží další číšnice a pokládá před ně kousky jablečného koláče s vysokou čepicí šlehačky. Lilie šlehačku nenáviděla. Odpuzovalo ji na ní úplně všechno: barva, konzistence i množství tuku. Zoufale pozorovala, jak si Hermann nabral šlehačku lžičkou, ponořil ji do poloprázdného šálku s kávou, zálibně zamíchal, šálek se světle hnědým obsahem a bílými žmolky zvedl k ústům, usrkl a se spokojeným „ááách“ šálek zase odložil. A když se chystal udělat totéž i s její kávou, zvedl se jí žaludek. Dala si ruku před pusou, vyskočila ze židle a rozběhla se přes celý sál, aby se mohla vyzvracet na toaletách. Bylo jí neskutečně trapně. Představovala si, jak se rodina sedící kolem stolu baví

na její účet. Ve skutečnosti se po chvíli objevila Hanna, aby se jí přes dveře zeptala, jak jí je. Když Lilie konečně sebrala odvalu a vyšla ze záchodu, podala jí kamarádka žvýkačku.

Začalo to pěkně, pomyslela si Lilie o dvacet let později a rozhlédla se po hotelu Van Bebber. Kavárna se za tu dobu výrazně zlepšila. Dřívější opulentnost vytlačil moderní nábytek. Lilie si jako obvykle objednala espresso a skleničku vody. Když číšnice obojí přinesla, zarazilo ji, že do Dolního Porýní už sice dorazila silná italská káva, ale požadavek na vodu bez bublinek ještě stále vyvolává udivené pohledy. Zapálila si cigaretu a s požitkem natáhla kouř do plic. Hanna jen vyčítavě odehnala cigaretový dým dál od sebe a navázala na předchozí rozhovor:

„A co je to přesně za obraz, který ti údajně chtěli ukrást?“

„Nesmysl, nejspíš po tom obraze vůbec nešli, jen mě něčím potřebovali přetáhnout, aby mohli zmizet.“

„Hm,“ Hanna se tvářila skepticky. Pracovala jako redaktorka v deníku *Niederrhein Nachrichten* a neustále hledala nějaký dobrý příběh. A tady jeden takový zavětrila. Lilie už si ji představovala, jak v trenčkotu pátrá po zloději umění. Hanna a Hermann milovali záhady a tajemství a oba měli bujnou fantazii, kterou pravidelně příkrmovali detektivními příběhy americké spisovatelky Elisabeth Georgeové, které přečetli vždy na jeden zátah. Někdy četli dokonce i stejným tempem, aby mohli společně rozvíjet teorie, kdo by mohl být vrah. Největším triumfem bylo, když znali pachatele ještě před poslední stránkou.

„Možná si mysleli, že je vzácný. Nebo snad vypadá jako obraz, který by zvládl namalovat i tvůj syn?“ popichovala ji Hanna.

„Ne, namaloval ho Georges Agutte.“

Hanna nakrčila čelo. „Po někom takovém se jmenuje ulice, ve které bydlíš, ne? A pak je tu ta malířka Aguttová. To byla tvoje... prateta? Nebo tak něco?“

„Georgette Aguttová je moje prapraprateta, zkrátka hodně vzdálená příbuzná. Obraz ale namaloval její otec, a tak je nejspíš úplně bezcenný. I když ruku na srdce, ani obrazy Georgette Aguttové nejspíš nemají bůhvíjakou cenu. Pochybuju, že ji zná někdo další kromě těch, kteří mají stejné příjmení.“

Hanna její námitky neposlouchala, ostatně jako vždy, když si chtěla nějaký příběh upravit k obrazu svému.

„Možná si někdo myslel, že je od ní. Georges nebo Georgette. To se snadno pomíchá. V naší rodině kolovala dlouhá léta pověra o tom, že jeden úplně obyčejný svatý obrázek ve skutečnosti namaloval Rembrandt. Patřil mojí babičce a několikrát se ho kdosi pokoušel ukrást. Když babička umřela, strhl se takový menší spor o dědictví, kvůli kterému se málem rozhádala celá rodina. Teprve když několikátý kunsthistorik v řadě potvrdil, že to není ani Rembrandt, ani žádný jiný známý malíř, byl zase klid.“

Hannina rodina byla pokladnicí neobyčejných příběhů, což bylo možná způsobené tím, že byla díky značnému množství tetiček a strýčků pěkně rozkošatělá a generaci prarodičů tvořili sami velmi staří lidé.

„Vzpomínáš si, jak jsem se poprvé viděla s tetou Gertrudou?“ napadlo Lili. Hanna se usmála a řekla: „Jak bych mohla zapomenout!“ Hannina babička tehdy slavila narozeniny a Lilie si pamatovala jen to, že jí je přes osmdesát. Babička však nebyla zdaleka nejstarší osobou na narozeninové oslavě. Najednou kdosi zazvonil u dveří a Lilie, vděčná za to, že je na chvíli osvobozená od klábosení nad šálkem kávy

a věčného „musíš mluvit německy, holka“, vyskočila a šla ke dveřím. Jakmile je s trhnutím otevřela, zbledla a vykřikla, protože před ní stál duch. Slunce jí svítilo přímo do obličeje a v protisvětle rozeznala jen vysokou vyzáblou postavu, která se oháněla holí a vypadala jako sama kmotřička smrt.

Když si Lilie uvědomila, jak její reakce musela tu dámu ve dveřích urazit, okamžitě zahanbeně a beze slova zacouvala přes chodbu zpátky do kuchyně, kde Hanna právě zalévala čerstvou kávu. Hanna se na Lilii překvapeně podívala, ale vtom se ve dveřích zjevila už i teta Gertruda a začala Lilii láskyplně poplácávat po tvářích.

„Broučku, ty jsi bleďá jako stěna. Potřebovala bys panáka,“ řekla a zasmála se. Lilie se styděla a nedostala ze sebe ani hlásku. Usmívající se Hanna šla staré dámě naproti a srdečně se jí ptala: „Mám ti přisypat ještě pár lžiček kávy navrch?“

Teta Gertruda si potrpěla na silnou kávu. A i když jejich první setkání neproběhlo zrovna šťastně, brzy si Lilie se starou paní vytvořily svůj malý kávový kroužek. Pravidelně si připravovaly nápoj, nad kterým všichni ostatní jen krčili nos. Teta Gertruda uměla trochu francouzsky a vždycky Lilii prosila, aby jí vyprávěla o Paříži. A tak jí Lilie povídala o městě a pokaždé mluvila o náměstí Place des Vosges, které bylo kousek od jejího domu. Zatímco vyprávěla, Gertruda měla přivřené oči. Kávový kroužek se později změnil v korespondenční výměnu. Z dopisů se Lilie postupně dozvěděla, že se teta Gertruda ve dvacátých letech zamilovala do francouzského Žida. Neměla však odvalu jít za svou láskou, protože by její katolická rodina v Dolním Porýní manželství s Židem nikdy nepřenesla přes srdce. A tím jejich korespondence skončila. Lilie totiž nevěděla, co by na to měla odpovědět. Několikrát se pokoušela odepsat, ale papír pak

vždycky zmačkala a nikdy staré dámě skutečně neodepsala. Teprve o deset let později se rozhodla, že jí přece jen odešle odpověď. Lilie si v dopisech vylévala srdce jako tenkrát Gertruda. Nečekala žádnou reakci ani slůvko útěchy, neboť věděla, že stará dáma je už dávno po smrti. To, co tenkrát Lilie sepsala během svého těhotenství pod názvem „Dopisy Gertrudě“, byl vlastně takový deník. Lilie ani otec dítěte si tehdy nedovedli představit, že by spolu žili, nebo se dokonce vzali, jak jí navrhoval Hermann. V rodině Terhövenových se o tom vedly vášnivé debaty. Hanna jí jednou vyčetla, že Lilie tomu muži vnutila dítě proti jeho vůli. Hermann neviděl rád matky samoživitelky, avšak Liliino rozhodnutí respektoval. Na druhou stranu očekával, že otce svého dítěte nechá na pokoji.

A to Lilie dodržela. Od té doby přicházely z Dolního Porýní s železnou pravidelností balíčky, jejichž adresátem byl „monsieur Pierre Agutte“.

Poslední přišel o Velikonocích. Kromě drahých dětských sportovních bot v něm byl i marcipán, o nějž se Lilie s Pierrem pravidelně přetahovali. Lilie milovala pravý lübecký marcipán. Říkávala, že ve Francii nic srovnatelného není, a slabost pro tuto laskominu zdědil i její syn.

„Prosím tě, připomeň mi, abych odsud Pierrovi přivezla trochu marcipánu. Po poslední velikonoční várci se jen zaprášilo a přiznávám, že v tom nemá prsty jenom syn,“ řekla Lilie a dopila poslední kapku espressa. Hanna se rozesmála. Stala se dobrovolně jakousi Pierrovou kmotrou, aniž by to posvětila církev. Liliin syn ve skutečnosti nebyl ani pokřtěný. Lilie byla totiž vůči všem náboženstvím skeptická, což u levicově smýšlející Francouzky nebylo žádným překvapením.

„Jak se daří malému loupežníkovi?“ zeptala se Hanna.

„Stará se o něj máma. U ní se má vždycky dobře. Je rád, když může být u babičky, protože ta nevyžaduje žádná pravidla. Znáš přece Marguerite,“ usmála se Lilie.

„Brzy už budou prázdniny, ne? Pojedete někam?“

Lilie zavrtěla hlavou. „Nemám na to peníze. Ale zapsala jsem ho u matky na vesnici na letní plavecký tábor. Začíná příští týden. Těší se na to jako pominutý. Ve vodě je ve svém živlu.“

„A jak to má s otcem?“

Lilie pokrčila rameny. „Pierre neví, jaké to je mít tátu. A proto mu nejspíš ani nechybí.“

„Ale ty jsi na tom byla dřív jinak, ne?“

Lilie se zamyslela. „V těch hezkých chvílích, když Yves přijel, nás něco spojovalo. Když zase odjel, o to víc se mi po něm stýskalo.“ Zapálila si cigaretu. „Trochu to připomíná závislost na nikotinu,“ pokračovala. „Když si řekneš, že si dáš jen jednu cigaretu týdně, musíš na ni pořád myslet. Proto je lehčí přestat úplně.“

„Což očividně ještě pořád neplánuješ,“ usmála se Hanna, která s kouřením přestala před pěti lety a od té doby s neochvějnou vytrvalostí cigaretám odolávala.

„Nejsem na to dost disciplinovaná,“ odpověděla jí Lilie s úsměvem, „ale jak jsem se to měla naučit od otce bezcílně bloumajícího světem a matky hipísačky? Jediná autorita v mém životě byl tvůj táta.“ Podívala se na Hannu a poznala jí na očích, že nastal ten správný okamžik, kdy se mohou začít bavit o Hermannovi. Hanna se zhluboka nadechla. „Tenhle víkend je doma. V pondělí musí zpátky na kliniku na další vyšetření.“ Vychrlila to ze sebe příškrčeným hlasem a Lilie poznala, že se kamarádka snaží udržet emoce pod kontrolou. „Doktoři našli metastázy v játrech.“ Hlas se jí

zadrhl. „Je možné, že se rakovina rozšířila i do jiných orgánů nebo kostí.“ Na chvíli se odmlčela. Po tvářích se jí mlčky skutálely slzy. Rozčileně je setřela kapesníkem. Lilie trpělivě čekala. „Už nemůžou dál operovat,“ zašeptala Hanna.

Lilie cítila, jak se jí sevřel žaludek. Přitiskla si ruce na víčka, dokud se jí před očima neroztančily hvězdičky. Jako malá to tak vždycky dělala. Tak dlouho se dívala na hvězdičky tančící před zavřenýma očima, až zapomněla na svůj strach.

„Víš o tom?“ zeptala se opatrně.

„Myslím, že ano. V každém případě se postarám o to, aby se mohl nějak rozumně rozloučit.“

Hannina matka zemřela před sedmi lety také na rakovinu. Když už nezbývala žádná naděje, poradili doktoři Hermannovi, aby své ženě raději neříkal, jak na tom doopravdy je. „V tuhle chvíli jí při životě drží naděje. Když jí tu naději seberete, zemře.“ Hermann se té rady držel a o totéž poprosil i celou rodinu. Lilie věděla, jak moc Hannu dodnes tíží, že neměla šanci pořádně se s mámou rozloučit a vyjasnit si poslední věci.

Hanna přisunula Lilii svoji peněženku. „Můžeš prosím zaplatit? Jdu se rychle opláchnout.“ Pokusila se o úsměv: „Vsaďím se, že mám místo řasenky knír.“ Lilie mávla na číšnici. Zaplatila a jako obvykle ji zarazilo, že je tady káva mnohem dražší než v Paříži.

„Můžeme?“ zeptala se Hanna, ještě než došla ke stolu, a Lilie pocítila její obvyklou netrpělivost. Hanna měla na rozdíl od ní neustále pocit, že nestíhá, a proto nesnášela čekání, i kdyby se jednalo jen o několik minut. Ve svých příliš vysokých botách vyrazila nejistým krokem k parkovišti.

Jely asi půl kilometru alejí, kolem čistých aut a upravených předzahrádek, které Lilii před dvaceti lety připadaly

maloměšťácké, ale dnes by je spíš označila za pitoreskní. Na rozdíl od dřívější si dnes užívala jízdu kolem polí, lesů a luk, výhled na pasoucí se krávy a slunce, které na ni svítilo skrz okno.

„Je tu krásně,“ řekla, když už byly téměř ve Veenu. „Proč jsem to nepoznala už před dvaceti lety?“

„Nejspíš proto, že ses právě vrátila z Guadeloupe a byla jsi až po uši zamilovaná. A protože se tu neproháněli kolibříci ani opálení Patrickové, moc ti to tady nevonělo. Ale mně bylo hned jasné, že ti náš malý Veen jednou přiroste k srdci.“

„Spíš vaše rodina než tohle místo. Chybí mi tvoje máma. A samozřejmě i její brambory se smetanou, po kterých se tak krásně tloustlo.“

„A ty se tomu divíš, když jsi celé dny vasedávala v kavárně nebo před televizí?“

„To víš, snažila jsem se naučit německy. A co si budeme povídat, nejlepší na to byly seriály jako *Hart a Hartová* nebo *Riptide*.“ Lilie se zatvářila jako nevinátka a Hanna jen se smíchem zavrtěla hlavou.

„Ale dodnes je mi záhadou, kde bral táta tu trpělivost. Vůbec celý ten váš vztah je pro mě jeden velký otazník. Buď si jistá, že kdyby vyrazili ze školy mě, kdybych pořád dávala výpovědi a nakonec bych přišla domů s nemanželským dítětem, dostala bych pořádný výprask, klidně i v pětatřiceti. Nejspíš by mě zavrhl celé příbuzenstvo. Už vidím tátu, mámu a praraty, jak se nade mnou sklánějí jako tribunál a odsuzují mě k celoživotnímu pokání s pravidelnou týdenní modlitbou. A pak si přijdeš ty a děláš všechno, co pánbůh zakázal, a můj táta se jen mírně usmívá.“

Má pravdu, pomyslela si Lilie. Hermann s ní vždycky jednal shovívavě. U své vlastní dcery byl přísný a ctižádnostivý.

Lilie si přinejhorším vysloužila varovně vztyčený ukazováček. Někdy měla dokonce pocit, jako by v sobě Hermann živil naději, že ona na sebe vezme všechny křivdy života, aby jich jeho vlastní dcera zůstala ušetřená. Lilie měla být takový rodinný hromosvod. Ta představa se jí líbila.

Malou vesnici Veen nechaly vlevo za sebou a přijely na velkou křižovatku. Dnes už tam stál semafor. Před dvaceti lety tu vždycky čekaly celou věčnost, protože Hannina matka byla nejúzkostlivější řidička široko daleko a přes křižovatku se odvážila teprve tehdy, když na obzoru nebylo jediné auto. Hlavně ráno bylo čekání nekonečné a Hanna se svým temperamentem z toho pokaždé málem vyletěla z kůže. Na semaforu se rozsvítila zelená, už byly téměř u cíle. Hanna zapnula blinkr a odbočila na štěrkovou příjezdovou cestu k domu. Usedlost byla stará více než dvě stě let a Lilii se zdálo, že se rok od roku naklání víc ke straně. Hlavní budova hospodářského dvora stála v krajině jako stará pokřivená revmatická matička. Hermann se před několika desítkami let rozhodl domu pomstít a krásné rezné zdivo nechal omítnout. Tuto nevkusnou úpravu provedl údajně kvůli zateplení, jak sám prohlašoval. Hermannova matka i jeho manželka udělaly všechno proto, aby se Hermann svého nápadu vzdal, jenže když už se jednou pro něco rozhodl, smetl ze stolu každou pochybnost. Chtěl to, udělal to, a proto teď dům vypadal stejně ošklivě jako mnohé další stavby z osmdesátých let. Od té doby omítka na několika místech popraskala. Jakmile dům někdo natřel, trhliny se okamžitě znovu objevily, jak se stará stavba pomalu propadala do sebe.

Jakmile otevřely dveře do chodby, lekly se. Za velkého rámusu se k nim blížil Hermann a za ním o překot štěkající kolie a labrador, kteří se marně snažili chytnout do zubů

otáčející se kola invalidního vozíku. „Pozor!“ volal Hermann a smál se. Vypadal divoce. Vlasy mu na hlavě trčely na všechny strany a měly v sobě zvláštní fialové odlesky. I jeho kůže měla jinou barvu než obvykle. Žlutý nádech pleti podtrhovaly jeho modré oči. A výrazně zhubl. Pravda, dřív býval korpulentní a těch dvacet kilo dole mu vlastně docela sluší, pomyslela si Lilie.

„Lilie, holčičko moje, tak rád tě zase vidím,“ volal na ni s rozzářeným úsměvem. „Plním si na stará kolena svůj sen a jsem teď závodní pilot. Formule 23, bych tak tipnul. Ale každopádně to má čtyři kola a dají se s tím řezat zatáčky. Vozík mi vnutili v nemocnici, ale já ho vlastně nepotřebuju. I když přiznávám, že mě baví na něm jezdit a zlobit psy. Ale pojď přece dál, dáme si spolu *café au lait*, jestli chceš, *ma chère*.“

Lilie se k němu sklonila, aby mu dala pusku na obě tváře, Hermann se pro ně zvedl z vozíku a přidržel se jí za ramena.

„Trochu mě bolí v kostech, ale menší oslava dnešního dne půjde určitě i bez mého závodního vozíku. Pojď se mi ukázat, holčičko.“ Ale sotva uviděl ránu na čele, zarazil se. „Kdo to byl?“ zeptal se ostře a Lilie si v duchu představila celý ten zástup mužů, kvůli nimž probřečela noci. Viděla Hermana, jak kolem nich prochází a každému z nich dává knockout. Patrick, prásk. Tony, plesk. Thomass, bum. Alexandr, tady máš do ciferníku. Lilie se při té představě musela smát. „Hermanne, ty jsi zlatíčko,“ řekla, „ale tuhle modřinu mi udělal jeden starý mistr v dřevěném rámu.“ Lilie mluvila francouzsky a Hanna spíš už jen ze zvyku simultánně tlumočila. Lilie se za tu dobu naučila rozumět každému slovu, které Hermann řekl, a když nebyla po ruce Hanna, zvládla se obstojně domluvit německy. Ale když měla Hannu nablízku,

vybrala si vždycky snadnější způsob komunikace. Dívala se Hermannovi do očí a mluvila francouzsky. On jí pohled opětovně čekal na překlad své dcery, i když už také poměrně dobře rozuměl a mluvil francouzsky.

„Jak se to stalo?“ chtěl vědět. Hanna, místo aby překládala, začala rovnou vyprávět, co se od Lilie dozvěděla.

„Oni chtěli ten obraz ukrást?“

„Už jsem se na to Lilie ptala. Namaloval ho otec její praprapratety nebo tak nějak. Ta teta bývala kdysi slavná malířka. Víš, že Lilie bydlí v ulici Georgette Aguttové?“

„Samozřejmě že to vím,“ odpověděl Hermann. „Ale od koho je ten obraz? Od slavné malířky, nebo od jejího otce?“

„Je od jejího otce,“ vmísila se do hovoru Lilie.

„Zvláštní,“ řekl Hermann a zamračil se. „A má vůbec nějakou cenu?“

„Ani ne, na to se už ptala i Hanna.“

„Co znamená ,ani ne‘?“ vyptával se dál Hermann.

„No to znamená, že by nějakou cenu měl, kdyby ho býval nenakreslil Georges Agutte, otec, ale jeho dcera, Georgette Aguttová,“ odpověděla za ni Hanna.

„Takže to musel být...“ chtěla doplnit Lilie, ale Hermann ji triumfálně přerušil: „Omyl!“

„Ale ne. Chtěla jsem říct, že to musel být jen nějaký náhodný podomní zloděj.“

„Tomu nevěřím,“ odporovala Hanna, „podle toho, co jsi mi vyprávěla, se ti lupiči kvůli obrazu hádali ještě na schodech. Nemyslím si, že by to byla náhoda.“

„A kde je ten obraz teď?“ zeptal se Hermann.

Lilie se trochu začervenala, protože měla pocit, jako kdyby ji při něčem přistihli. „Nevím proč, ale vzala jsem ho s sebou. Mám ho v tašce. Nejspíš jsem si kvůli němu zničila

všechno oblečení, protože v místě, kde je poškozený, se z něj drolí barva.“

„Dones ho k Michaelovi. Máme přece mezi přáteli i restaurátora. Ať se na něj podívá,“ navrhl jí Hermann. „Třeba má přece jen nějakou cenu, nebo je alespoň dobře namalovaný.“ Michael byl vystudovaný historik umění a v okolí žádaný restaurátor. Vyznal se hlavně v holandských a vlámských malířích a ve svém ateliéru v Emmerichu se nikdy nenudil. Hermann se s ním seznámil, když nechával nejmíň po sté prověřovat rodinný obraz, který měl podle legendy namalovat Rembrandt. A tento muž byl první, jemuž Hermann věřil, že domnělý Rembrandt je jen kopie svatého obrázku v ceně několika málo tisíc marek. Díky Michaelovi se Hermann začal zajímat o umění, hlavně o jeho cenu, jak se Lilie dozvěděla od Hanny, protože Hermann byl ryzí materialista. „Co je bezcenné, nestojí za nic,“ říkával rád a naštěstí mnohem dobrosrdečněji, než by to jinak vyznělo. Hermann měl zkrátka na obchod nos, z obyčejného sedláckého synka se vypracoval až na manažera. Miloval riziko, a když už dělal obchody, vsadil vždycky všechno na jednu kartu. A většinou vyhrál, jako by cítil, kde se dá něco získat. On sám tomu, co ho nakonec přivedlo k pěknému jmění, říkal selský rozum. Když byl Hermann přesvědčený, že se na něčem dají vydělat peníze, nikdo mu to nevymluvil.

„Dones tu starou čmáranici Michaelovi, pak budeš alespoň vědět, na čem jsi. Určitě ten obraz zvládne i zrestaurovat. Navíc je to rodinný majetek, takže by měl mít pro tebe alespoň nějakou symbolickou hodnotu,“ trval na svém Hermann.

„Je z rodiny mého otce. A já Aguttovy dvakrát v lásce nemám,“ ohradila se Lilie.

„A proč je tedy ten obraz u tebe, a ne u tvého otce?“ zeptal se Hermann.

Lilie se krátce a suše zasmála. „Yves nikdy nevydrží dlouho na jednom místě a kam by si měl navíc takovou velkou věc pověsit? Když budu upřímná, tenhle krám nepotřebuje nikdo.“

Lilie se podívala na Hannu a všimla si, že ji kamarádka vůbec neposlouchá. Naprosto ji pohltila myšlenka, že pojedou k restaurátorovi a dozvědí se něco víc o obrazu. Hanna už vedle telefonu rozložila svůj poznámkový bloček a začala vytáčet číslo. Hermann mezitím chystal na stůl kávu a nádobí mu cinkalo v rukou. Lilie mu pospíšila na pomoc.

„Už vidím ty titulky,“ usmála se Hanna, když zavěsila. „*V Dolním Porýní byl objeven tajemný obraz!*“ Lilie se podívala na Hermanna, který pobaveně protočil oči v sloup.

„Nech ji, dělá jen svoji práci...“

„Přesně,“ přisadila si Hanna, „a právě teď o mou práci jde. Sbal ten obraz, musíme jet.“

„Cože, teď?“ zeptala se Lilie. „Vždyť jsem před chvílí přijela.“

„Ale no tak, Michael je hodně vytížený a zrovna teď si na nás může udělat čas. Tak jdeš už?“ A při těch slovech si brala bundu ze skříně a netrpělivě mávala klíčky od auta. Hermann se vrátil ke kávovaru a ostentativně ho vypnul. „*A tout à l'heure,*“ zamával za nimi.

„Tihle Němci jsou děsivě efektivní,“ postěžovala si Lilie a vyrazila vstříc svému osudu.

Rubensův dotek

„No nazdar, kdo tě takhle zřídil?“

Lilie a Hanna přijely k Michaelovi do ateliéru. Lilie už chtěla začít líčit své přepadení, když vtom pochopila, že restaurátor se nezajímá o ni, ale o plátno smotané do ruličky a zabalené do oranžového hedvábného šátku, které měla v ruce. Ten muž si očividně povídal s obrazy a ukázalo se, že je skutečně tak potrhlý, jak se jim zdálo už na první pohled. Tento dojem vznikal hlavně kvůli tlustým sklům v jeho brýlích, která mu neúměrně zvětšovala oči. Snažil se vyhnout sebemenšímu očnímu kontaktu a místo toho se zatvrzele díval na ruce člověka, s nímž mluvil, jako by se bál, že mu ta cizí ruka obrátí ateliér vzhůru nohama. Všude kolem byly poházené tuby s barvami, které zřejmě neustále používal. Nebyly však téměř vidět, protože v ateliéru byla tma. Když Michael rozhrnul těžké závěsy, uviděly, na čem právě pracuje. Lilie zatajila dech. „Je pravý?“ zazněla v tentýž okamžik Hannina otázka. Plátno na stojanu o rozměru asi jeden a půl krát dva metry by každý laik označil za Rubense. Na obraze bylo mnoho baculatých žen užívajících si slavnosti před jakýmsi

řeckým chrámem. Hotové orgie, jichž se účastnili i andělé, satyrové a další mytické bytosti. „Inu,“ usmál se Michael, „majitel je pevně přesvědčen, že obraz malovala mistrova ruka.“

„A ty?“ zeptala se Hanna, aniž by odtrhla pohled od plátna.

„Ach, víte, pro mě to není zas až tak důležité. V každém případě to oficiálně není Rubens, ale jen výřez z jeho slavného obrazu *Venušina slavnost* a pochází z téže doby. To se ví jistě. Ve své malířské škole měl mnoho asistentů a vznikalo tam velké množství obrazů, proto se nedá vyloučit, že Rubens i tady přiložil svůj štětec k dílu. Já si ale myslím, že je to spíš dílo zručného kopisty.“

„Kopie ze 17. století. Copak už něco takového tehdy existovalo?“ zeptala se Hanna se zájmem a přitom si něco zapisovala do svého bloku.

„Ale jistě, ostatně Rubens byl už za svého života bohatý a slavný. Mladí malíři se učili tím, že kopírovali ty staré. Ale pojďme se už podívat na váš obraz, nemám bohužel tolik času.“

Michael opatrně položil plátno, nebo lépe řečeno to, co z něj zbylo, na stůl, a procedil skrz zuby: „Který idiot to plátno sroloval?“

Lilie zrudla.

„Nemůžu ho rovnou roztáhnout. Je tak porézní, že se z něj začaly uvolňovat pigmenty. To snad není pravda!“ rozčiloval se Michael. „Je to ještě horší, než jsem čekal. Jak je ten obraz vlastně starý?“

Hanna a Lilie se na sebe bezradně podívaly a Hanna pokrčila rameny. Vtom si Lilie znovu vzpomněla na dopis. „Okamžik, prosím.“ Vytáhla psaní z kabelky, podívala se na datum a řekla: „Musel vzniknout před rokem 1867, protože v té době byl už malíř po smrti.“ Hanna se na ni překvapeně podívala.

„Co je to za dopis?“ zeptala se.

„Promiň, ani jsem ti o něm nestačila povědět. Našla jsem ho, když jsem vyndávala plátno z rámu. Napsala ho malířka svému otci, když byla ještě malá. On už byl tehdy dávno po smrti. Její dopis je moc dojemný, podívej se!“ Dala ho Hanně, která s ním poodešla k oknu, aby si ho mohla přechít na denním světle.

„Takhle se ale se sto padesát let starým obrazem nezachází,“ řekl jí Michael přísně. Lilie cítila potřebu se hájit.

„Nechtěla jsem, aby se ta trhlinka ještě víc rozšiřovala, kdyby plátno zůstalo natažené na rámu, proto jsem ho sundala.“

Michael jen mávl rukou. „Dobře, to stačí, vy ignorantky. Raději mi povězte, co všechno už o obraze a jeho autorovi víte.“

Lilie mu vyprávěla, že obraz nejdřív visel ve starém pařížském bytě na rue de Sévigné nad křbovou římsou. Původně měl neobvyklý tvar. Plátno nebylo čtyřhranné, ale mělo nahoře oblouk, jako mívají kostelní okna. Ať už to byl kdokoliv, někdo z rodiny ten oblouk prostě ohnul, aby se obraz vešel do klasického rámu. Lilie si pamatovala jen to, že na tom obraze je hodně stromů. Neuvěřitelné, pomyslela si, obraz tam visel celé moje dětství a já jsem si ho vlastně nikdy nepohlédla. Pořádně se na něj nepodívala, ani když ho před několika dny uvolňovala z rámu. Povzdychla si a napadlo ji, jestli by z toho psycholog mohl vyvodit, že má hodně špatný vztah k otci.

Obraz byl podepsaný jako „G. Agutte“, proto si všichni v rodině dlouho mysleli, že ho namalovala Georgette Aguttová. Ale pak si uvědomili, že to není její styl. Na obraze je mýtina, vzpomněla si Lilie. Hodně naturalisticky vyobrazená. Georgette byla údajně fauvistka, alespoň tak se to v rodině

tradovalo. Nezdálo se, že by to Michaela uspokojilo. Během jejího vyprávění začal obraz opatrně narovnávat. Po každém centimetru na chvíli ztěžka vydechl, jako by valil do kopce Sisyfův kámen.

„Nemůžeš ho už natáhnout, abychom se na něj mohli podívat?“ zeptala se Hanna.

„Zbláznila ses! To bych ho zničil. Nejdřív se na něj opatrně podívám, abych si udělal představu, v jak špatném stavu plátno je. Jak jsem řekl, stačí, aby na něj někdo dýchl, a pigmenty se začnou samy uvolňovat. To musím udělat pěkně v klidu.“ Nakonec rozvinul přibližně patnáct centimetrů, ale viděli pouze rub. „Chytni ho tady prosím pevně,“ poprosil Hannu, „ale dávej pozor. Chtěl bych se na chvíli podívat na pomalovanou stranu.“ Položil tvář na stůl, aby se mohl zespodu podívat na plátno, které opatrně trochu nadzvedl.

„Z jaké doby má být ten obraz?“ zeptal se znovu.

„Zhruba kolem roku 1860, odhadem,“ odpověděla Lilie.

„A odkud je autor?“

Lilie se na Michaela zaraženě podívala. „Jak to myslíš?“

„Chci říct, kde žil a pracoval?“

„Asi v Paříži a v okolí.“

„Proč je to tak důležité?“ chtěla vědět Hanna.

„Jen mě tak něco napadlo,“ řekl Michael a poškrábal se na hlavě, „v té době se poprvé objevila naturalistická krajinaomalba a obrazy už nevznikaly v ateliéru. V okolí vesnice Barbizon nedaleko města Fontainebleau se malíři začali vydávat do lesů, aby tam malovali to, co vidí. To si mohli dovolit, až když měli barvy v tubě a nemuseli je zdlouhavě míchat. Zvláštností barbizonské školy byl způsob, jakým malíři zobrazovali přirozené světlo. Právě kvůli malování v plenéru se o nich mluví jako o předchůdcích impresionismu. Jedním

z nejnámějších představitelů této školy byl Corot a podle toho, co jste mi popsaly, k nim mohl patřit i náš monsieur Agutte.“ Hanna se tázavě podívala na Lilii. „Kdo je Corot?“

„Jean-Baptiste Camille Corot byl svého času asi nejslavnějším krajinářem. Hodně impresionistů se u něj učilo nebo se jím nechalo inspirovat. Na rozdíl od mnoha jiných malířů se Corot proslavil už za života a jeho obrazy se dobře prodávaly. Proto ho ostatní často kopírovali, anebo dokonce jeho díla falšovali. Údajně na konci svého života prohlásil, že z těch patnácti set obrazů, které namaloval, visí tři tisíce v Americe.“

„Ty chceš říct, že Liliin předek falšoval Corota?“ zeptala se Hanna překvapeně. „Moc vás prosím, nechte toho,“ vyhrkla Lilie a bezmocně se podívala na svou kamarádku. Ne že by si vůči rodině svého otce ledacos nedovolila, ale mít mezi předky padělatele obrazů, to už na ni bylo trochu moc.

Michael se usmál. „To ne, chtěl jsem tím jen říct, že krajináři se v té době často inspirovali Corotem. Ale musím se na to znovu v klidu podívat a něco si vyhledat. Počkat...“

Znovu se sklonil nad plátno, rozvinul ho ještě o kousek dál a najednou se mu obličej rozzářil. „No prosím, já to tušil, aby mě husa kopl,“ prohlásil triumfálně s typicky dolnorýnskou neotesaností. „Tady je nalepené věnování. Nedotýkej se toho prosím, nesahat, jen koukat!“ Hanna okamžitě přiskočila k obrazu, aby si mohla napsat lépe přečíst, a Michael jí podal baterku. „Kdybys potřebovala lupu, najdeš ji vpravo vedle sebe na odkládacím stolku.“ Lilie si vzala lupu, stoupla si vedle kamarádky a obě se sklonily nad věnováním. Slova byla napsána špatně čitelným rozmáchlým rukopisem s mnoha kudrlinkami nad i pod řádkem a výrazným sklonem doprava. „Řekla bych, že to napsal pravák,“ prohlásila Hanna, jako kdyby usvědčovala nějakého zločince, ale podle Lilie

byla její poznámka naprosto k ničemu. Přidržela si lupu před očima a podívala se na Hannu s naoko vážným výrazem. „Tahle informace se nám ještě může hodit,“ pronesla a Hanna se hlasitě rozesmála.

„Přestaňte, ještě mi poplivete plátno,“ ozval se Michael. Na oba konce rozvinutého kusu plátna položil těžítka, aby se obraz vyrovnal. Dvě odlišnější těžítka už vybrat nemohl. V jednom byla socha Svobody s pohledem na New York ze zálivu a ve druhém socha Panny Marie v Kevelaeru.

Michael si vzal lupu a baterku a za naprostého soustředění začal číst: „Je to francouzsky. *Je donne ce tableau à ma chère copine en souvenir. G. Agutte, Paris, le 9 décembre 1916.* Čili: Daruji tento obraz své věrné přítelkyni na památku. Na to ještě moje znalost francouzštiny stačí.“

Lilie, které to všechno do té doby připadalo zábavné, rázem zvažněla. „To ale neodpovídá. Můžu se taky podívat?“

„Co tam podle tebe nesedí?“ zeptala se Hanna udiveně.

„To datum. V roce 1916 byl Georges Agutte už dávno mrtvý,“ vysvětlila jí Lilie, co ji na tom zarazilo.

„Dobrá, ta věc mě začíná zajímat. Jak mohl někdo, kdo už byl dávno po smrti, darovat obraz?“ podivil se Michael. A Hanna dodala: „Možná ten obraz někomu darovala jeho dcera. Pak by G. znamenalo Georgette. Prostě darovala otčův obraz kamarádce. Co je na tom tak tajemného?“

„To si nemyslím. Četla jsi ten dopis? Tenhle obraz byl pro Georgette asi jedinou vzpomínkou na zemřelého otce. A ona ho očividně zbožňovala. Nedokážu si představit, že by ho jen tak někomu dala.“ Lilie moc dobře věděla, jaké to je stýskat si po otci. Proč by to před sto lety mělo být jiné než dnes?

„Ale v té době už přece nebyla žádné dítě. Muselo jí už být skoro padesát,“ ohradila se Hanna.

„Tomu ty nerozumíš. Když má někdo celý život tátu, považuje to za něco naprosto samozřejmého.“ Sotva to Lilie dořekla, zastyděla se. Najednou si totiž uvědomila, že i Hanna začíná chápat, jaké to je, když člověk ztrácí otce. „Prosím tě, promiň,“ zamumlala, „nevím, co to do mě vjelo.“ Hanna se na ni rozzlobeně podívala, ale zřejmě neměla chuť se hádat. „Myslím, že jsme všichni trochu nervózní.“

„No, nevím, jestli nám to nějak pomůže vyřešit tu záhadu,“ přihlásil se ke slovu opět Michael, „ale tohle plátno se trochu srazilo.“ Mírně dotčeně povytáhl levé obočí.

„Jak se to mohlo stát?“ zeptala se Hanna a Lilie už začala tušit něco nemilého.

„Plátno v horní části zvlhlo, a proto se zvlnilo a srazilo,“ vysvětlil jim Michael.

„Obávám se, že tuhle záhadu dokážu vysvětlit,“ řekla Lilie polohlasem. „Obraz visel v kuchyni nad sporákem. Nejspíš to způsobila pára.“

Restaurátor nevěřicně zavrtěl hlavou. „Naštěstí je obraz dublovaný, jinak by plátno vypadalo jako vlněný svetr vypraný v horké vodě.“

„A to znamená co?“ chtěla vědět Hanna.

„To se tehdy běžně dělalo. Některá plátna byla velmi tenká. Proto se u cenných obrazů ze zadu nažehlilo ještě jedno plátno nebo jiná textilie, aby se obraz zpevnil. A podle toho, jak moc nebo málo profesionálně to bylo provedeno, utrpěla i samotná malba.“

Hanna byla v tu chvíli jako vyměněná. „Takže když byl tenhle obraz dublovaný, znamená to, že musí mít nějakou cenu?“

Lilii se rozbušilo srdce. Uvědomila si, že hodnota toho obrazu je pro ni najednou důležitá.

„Těžko říct. Na jednu stranu se o ten obraz očividně někdo staral. Na druhou stranu je pravda, že druhé plátno je nažehlené dost ledabyle, alespoň na první pohled to tak vypadá. Ale jak jsem řekl, chvíli potrvá, než obraz pořádně prozkoumám.“

„Co všechno s ním budeš dělat?“ zeptala se Hanna zvědavě.

„Nejdřív ho musím celý rozvinout. Pak ho napnu mezi dvě desky, abych ho vyrovnal. Můžou na něm být nějaké rýhy podle toho, jak moc se v páře nad plotnou srazil.“ Při těch slovech se přísně podíval na Lilii. „Ty už zřejmě úplně neodstráním, ale částečně snad ano. Musím dát obraz na nějakou dobu do místnosti s vyšší vlhkostí, alespoň na týden až deset dní. Teprve pak se na něj můžu v klidu podívat a zavolám vám.“

„Cože, takže další informace budou nejdřív za týden?“ zeptala se nevěřičně Hanna.

„Vždyť vidíš, kolik toho tady je. Musím dokončit rádoby Rubense a v komoře mi leží ještě několik dalších věcí, které musím odevzdat. Váš obraz k nim přidám, jakmile to bude možné. To musí stačit,“ řekl rázně Michael.

„Ale jistě, omlouvám se, tak jsem to nemyslela.“

Hanna poděkovala restaurátorovi za jeho snahu a ubezpečila ho, že jakmile zjistí něco o autorovi, hned mu zavolá.

„A já se mezitím pokusím vypátrat, co ukrývají kunsthistorické archivy pod jménem Agutte,“ slíbil jim při loučení Michael.

Lilie se ještě naposledy podívala na kypré ženy na nepravém Rubensově obraze. Škoda že se později začalo tak bláznit kolem štíhlé linie, pomyslela si. Když začala v tašce hledat cigarety, uvědomila si, jak moc jí chybí nikotin. Hned za dveřmi si zapálila jednu gauloisku a lačně vdechovala

kouř, dokud ji nezačalo škrábat v krku. Hanna se na ni ne-
souhlasně podívala. „Pospěš si, ty závislačko, potřebuju si dát
kafe!“ Vmžiku si sedla do svého mini coopera a netrpělivě
nastartovala motor.

Den u jezera

BONNIÈRES-SUR-SEINE, DUBEN 1887

„Už běžím!“ zavolala Georgette. Vzala si velký kreslicí blok a uhly, protože chtěla, aby jí kamarádka Bernadette dělala předlohu k soše. Bernadette se ten nápad okamžitě zalíbil.

„Můžu ti dělat model?“ zeptala se a samou radostí jí padla kolem krku. Bernadette byla přesvědčená, že z její nejlepší kamarádky jednou bude slavná umělkyně, a Georgette se jí to nesnažila vymluvit. Učila se vytvářet sochy u mistra Schroedera, a i když jí bylo teprve devatenáct let, směla ten rok vystavit svou sochu v Paříži na Salon des Artistes Français. A modelem k soše měla být právě Bernadette. Její kamarádka běžela několik metrů před ní podél břehu Seiny a Georgette jí sotva stačila. Měla šněrovací boty na malém podpatku, jež jí na měkkém, téměř bahnitém břehu řeky nenabízely příliš velkou oporu, zato Bernadette ve svých dřevácích hbitě poskakovala vpřed. Najednou ji Georgette ztratila z očí.

„Bernadette? Nespadla jsi do vody?“ volala Georgette starostlivě. Tady v Bonnières-sur-Seine nebyla voda moc hluboká a proud zpomaloval ostrůvek, který řeku větvil do dvou

ramen. Místo odpovědi uslyšela zvláštní vrzání a pak se konečně objevila i Bernadette, která na ni volala z křoví. „Pomoz mi, prosím, sama to nezvládnou.“ Bernadette se pokoušela vytáhnout loďku schovanou mezi větvemi keře.

„Co je to?“ zeptala se Georgette udiveně.

„Loď,“ řekla Bernadette suše.

„To vidím, ale co s ní chceš dělat?“

„Pojedeme tam na ten ostrov. Ukážu ti nejkrásnější místo na zemi. A tam ti budu stát modelem.“ Georgette si pobaveně všimla, že Bernadette mluví s téměř posvátnou vážností. Pak pohledem přeměřila dřevěné plavidlo a řeku.

„Není to nebezpečné?“ zeptala se. Georgette nebyla žádný zbabělec, ale respektovala sílu přírody. „Na přírodu si dávej pozor,“ varovala ji mnohokrát teta. „Bude ti kamarádkou a matkou, ale běda, když se rozzlobí.“ Georgettinovy obavy zřejmě souvisely s nikdy nevyjasněnou smrtí otce. Na jedné ze svých výprav s paletou a stojanem utrpěl smrtelný úraz, ale nikdo pořádně nevěděl, co se přesně stalo. Jeho tělo našli na břehu Seiny, nejspíš se utopil. Georgette se často ptala sama sebe, jestli v té chvíli myslel na svou ještě nenarozenou dceru. Matka byla tehdy v pokročilém stupni těhotenství a o necelé dva měsíce později přišla na svět Georgette. Bodoval otec o život, aby mohl vidět, jak jeho dítě vyrůstá, nebo se vydal říce a svému osudu jen tak napospas?

Zdálo se, že Seina je poměrně klidná, ale Georgette se bála proudu, který byl údajně silnější než ona sama.

„To je hloupost,“ odpověděla Bernadette. Byl teplý dubnový den. Ve vzduchu už bylo pomalu cítit léto. Georgette nechtěla kazit hru, proto jen kývla a povytáhla si rukávy u šatů.

„Tak dobře! Až napočítám do tří, zabereme,“ navrhla. „Raz, dva, táhni,“ napočítala a ze všech sil se opřela do loďky,

až jí podklouzly boty a spadla do trávy. Loď se nepohnula ani o milimetr a kamarádka se prohýbala smíchy.

„Zdá se mi, že jsi mě trochu předběhla,“ smála se Bernadette, která očividně nehnula prstem. „Nechtěla jsi počítat do tří?“

„Myslela jsem na tři,“ rozčilovala se Georgette a otírala si šaty. Přitom si všimla, že kamarádka vytáhla z přídě provaz. Omotala si ho kolem ramen, přes prsa a boky a celou vahou se do něj opírala, dokud se loď nepřevalila na krátký kýl a nesunula se Bernadette k nohám jako pes. Georgette žasla, jak je její kamarádka silná.

„Tak už pojď,“ zavolala na ni Bernadette vesele. Georgette hodila skicák napřed a pak skočila do mírně se pohupující loďky. Mezitím si Bernadette sundala boty a ponožky a odstrkala loďku ještě několik metrů dál do řeky. Namočila si přitom šaty, ale nezdálo se, že by jí to vadilo. Vytáhla se do lodi, chopila se vesel a vši silou se do nich opřela. Georgette pozorovala práci Bernadettiných svalů na ramenou a rukou, mokrý lem šatů se kamarádce přilepil na stehna, čímž vynikl nádherný tvar jejích nohou. Georgette měla nohy jako čáp, vyzáblé a bez tuku, stejně jako celé tělo, které bylo na ženu příliš hubené. Záviděla holkám s plnou a oblou postavou. Bernadettino tělo bylo v jejích očích dokonalé, proto chtěla Georgette navěky zachytit její krásu do sádry. Bernadette asi deset minut lehce veslovala proti proudu Seiny a pak se šikovně nechala unášet proudem k ostrovu.

„Tahle malá zátoka je něco jako přírodní přístav,“ vysvětlila Bernadette a skočila na břeh. Podala kamarádce ruku, jako kdyby ji galantně vybízela k tanci. Georgette se jí s chichotáním chytla, odrazila se a suchou nohou se octla na břehu. Bernadette uvázala loďku a vyrazila. Georgette táhla